

A „Kollégium - 2005“ konferencia állásfoglalása

A 15 éves Kollégiumi Szövetség a NÉKOSZ megalakulásának 60., Kardos László halálának 25. évfordulójára emlékezve áttekintette a kollégiumi mozgalom történetét, korszakokon átívelő társadalmi szerepét, elemezte a ma is érvényes tapasztalatokat.

A Konferencia megállapította, hogy a társadalmi mobilitás csökken, a gazdasági, kulturális különbségek növekednek, a hátrányos helyzet újratermelődik. A polarizáció visszafordításának szinte egyetlen eszköze a – képességének megfelelő – tudás megszerzhetőségének biztosítása valamennyi gyermek számára. Ezért a kollégium esélykiegyenlítő, hátránykompenzáló, tehetségmentő szerepe ma is nélkülözhetetlen.

Annak ellenére, hogy az esélyteremtés és az integráció a jelszavak szintjén már megjelent, érthetetlen módon az erre leginkább hivatott kollégiumi intézményrendszerek – a szükséges fejlesztés helyett – az utóbbi időben súlyos csapásokat kellett elszenvednie:

- szakmai leértékelést jelentett a kollégiumi nevelőtanárok "pedagógiai felügyelővé" való átminősítésének (ismétlődő) kísérlete;
- a fejlesztési források véstesen beszűkültek a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány "átalakításával";
- a kollégiumok létét veszélyezteti a költségvetési támogatás drasztikus csökkentése.

Nem történt előrelépés az alapvető problémák – a rendszeridegen fenntartói szisztéma, a kiszolgáltatott helyzetet okozó autonómiahiány – felszámolásában sem, és nincs is kilátás olyan politikai közállapotokra, amelyben kétharmados törvények szükséges és értelmes változtatása megtörténhetne.

Eközben a kollégiumi szakma erőfeszítések sorát tette a kívánatos fejlesztés érdekében:

- pótolta az Alaprogram bevezetéséhez megígért központi szakmai támogatást;
- kollégiumi folyóirat működtetésével segítette a módszertani tapasztalatcserét;
- a kínálatból hiányzó akkreditált kollégiumi továbbképzési rendszert hozott létre.

A Konferencia a kollégiumi intézményrendszer jövőjéről és a teendőkről az alábbi megállapításokat tette:

- a kollégium hungaricum, amelyre a magyarországi településszerkezet miatt a tankötelezettség teljesítéséhez, a szakképzésben való részvétel lehetőségéhez hosszú távon is szükség van;
- a kollégium a közösségfejlesztés egyedülálló terepe, amely a társadalom életveszélyes atomizálódása, az éltető (kis)közösségi rendszer széthullása ellen hat, és a szocializáció, az integráció egyik valóban hatékony eszköze lehet;
- a kollégium a társadalom demokratikus fejlődésének fontos utánpótlási bázisa, belső működésének gyakorlata révén nevel az együttműködésre, a közéletiségre;
- a kollégium fejlesztése elengedhetetlen ahhoz, hogy fontos társadalmi funkciójának, küldetésének eleget tudjon tenni.

A 15 éves Kollégiumi Szövetség kész a cselekvésre, és együttműködést ajánl minden, a fenti célok érdekében tenni akaró társadalmi erőnek.

Balatonföldvár, 2005. november 27.